

برای پدر و مادرم
آن که تقوی و گذشت را برایم معنا بخشید و رفت
و آن که مفهوم راستین عشق است.

پیشگفتار مترجم

بی تردید هیچ دانش و حرفه‌ای، بی‌نیاز از دانسته‌ها و یافته‌های پیشین نیست. آگاهی از گنجینه تاریخی هر علم، درست همانند شناختن نظریه‌ها و ابتکارات نو، اهمیت و جایگاه ویژه‌ای دارد. تاریخچه هر علم و حرفه‌ای، در واقع، زیربنای تحقیقات و کندوکاوهای آینده است. میشل اولیور به حق می‌گوید: «دانش بر ستون دانش استوار است: تمام دانش جدید ما بر پایه دانسته‌های قبلی شکل گرفته است. کشفیات نو، حاصل دگرگون کردن دستاوردهای گذشته است.»

این واقعیت در مورد هر آنچه به انسان مربوط می‌شود، عمیقاً صدق می‌کند. خوشبختانه بسیاری از دانش‌پژوهان و دانشجویان ما نیز از این مهم آگاه‌اند و در این مسیر گام برمی‌دارند. آنها در راه نو کردن دانسته‌های خویش، از ضرورت دستیابی به پیشینه تاریخی رشته خویش غافل نمی‌مانند و باشد که در این دانش‌اندوزی، با تکیه بر گنجینه اطلاعاتی و خلاقیت‌های فردی خویش، هر یک صاحب‌نظر و نوآور دیگری شوند و به غنی‌سازی اندوخته‌های حرفه خویش یاری برسانند.

کتاب *مبانی راهنمایی و مشاوره* یکی از کتابهای غنی و پایه رشته مشاوره است که مؤلفان آن، از اهمیت پرداختن به پیشینه تاریخی در کنار معرفی رویکردها و دیدگاه‌های نو در این رشته غافل نبوده‌اند. مترجم با توجه به ضرورت دستیابی دانشجویان به چنین منبعی، کتاب را ترجمه کرده است. بی‌تردید این ترجمه خالی از نواقص قابل‌گریز و غیر قابل‌گریز نیست. اما امید است که اندیشمندان و صاحب‌نظران این رشته، با بلندنظری و سعه صدری که به‌عنوان یک فرد حرفه‌ای از آنها انتظار می‌رود، مترجم را از رهنمودهای اندیشمندان خویش بهره‌مند سازند تا در چاپهای بعدی، کتابی بی‌نقص‌تر تقدیم دانشجویان شود.

لازم به یادآوری است که با توجه به حجم زیاد کتاب اصلی، قرار شد سه فصل

آخر به‌طور خلاصه ترجمه شود، اما با توجه به اهمیت مطالب، این خلاصه‌سازی به فهم مطالب خدشه وارد می‌کرد، در نتیجه، حداکثر ده درصد از مطالب این فصول حذف شد و بدیهی است که در صورت لزوم، در چاپهای بعدی این مطالب نیز اضافه خواهد شد.

در پایان لازم می‌دانم از استادان بزرگوار و فرهیخته، سرکار خانم دکتر طالقانی و جناب آقای منوچهر از خوش صمیمانه سپاسگزاری کنم که با مطالعه متن و اعلام نظرهای اندیشمندانه، مرا مدیون خویش کردند. امید که همواره از این همکاریها و محبتهای بی‌شائبه برخوردارم کنند.

و بالاخره، چگونه می‌توانم پاس بدارم محبتهای بیدریغ خواهر خوبم سرکار خانم فاطمه همتی را که در مراحل آماده‌سازی کتاب، با زحمات ارزنده‌اش، یآوری و همکاری را مفهوم بخشید.

فریده همتی

پاییز ۱۳۸۷

مقدمه

این کتاب عمدتاً برای استفاده در دوره‌های آموزش مشاوره و راهنمایی و افراد رشته‌های مرتبط که در جستجوی مطالعه جامع خدمات مشاوره هستند، تدوین شده است. در این کتاب، خوانندگان با بحثی کلی و گسترده مواجه می‌شوند، نه بحث عمیقی که دانشجویان ارشد مشاوره برای دوره‌های آموزش تخصصی خود پیش‌بینی می‌کنند.

اهداف کتاب فراهم کردن برداشتی کلی و اجمالی در زمینه‌های زیر برای خواننده است: (۱) دیدگاه‌های تاریخی و فعالیتهای فعلی مشاوران؛ (۲) نقش و عملکرد مشاور در نهادهای مختلف؛ (۳) فنون مورد استفاده مشاوران؛ (۴) ملاحظات چندفرهنگی در مشاوره؛ (۵) سازماندهی برنامه‌های مشاوره و (۵) رهنمودهای اخلاقی.

گرچه مشاوران در نهادهای آموزشی و غیر آموزشی اساساً از اصول و عملکردهای مشابهی تبعیت می‌کنند، اما با توجه دقیق به فصل سوم (مدارس) و فصل چهارم (جامعه و مؤسسات) درمی‌یابند که مشاوران در نهادهای متفاوتی خدمت می‌کنند. بنابراین ما معتقدیم که علاقه‌مندان به مشاوره در نهادهای آموزشی و غیر آموزشی، این کتاب را مقدمه مناسبی خواهند دانست.

فصل اول و دوم، خواننده را از پیش‌زمینه تاریخی جنبش مشاوره به سمت فعالیتهای سنتی فعلی پیش خواهد برد. سپس این فعالیتهای به درون نقش و عملکرد مشاوران در دو زمینه آموزشی و غیر آموزشی منتقل می‌شود (فصلهای سوم و چهارم). فصل پنجم بر فعالیت قدیمی و شناخته شده مشاوران - مشاوره فردی - متمرکز است. در فصل ششم، مشاوره چندفرهنگی مورد بحث قرار می‌گیرد. در فصل هفتم، فعالیتهای گروهی مختلفی که مشاوران به آنها می‌پردازند، معرفی می‌شود. در فصل هشتم تا یازدهم سایر فعالیتهای اساسی مشاوران مطرح خواهد شد (ارزیابی توسط فنون استاندارد و غیر استاندارد، مشاوره اشتغال، و رایزنی). فصل دوازدهم به بحث درباره تغییر جدیدی می‌پردازد که توجه مشاوران را به پیشگیری و تندرستی افزایش داده است. در فصل سیزدهم و چهاردهم، تدوین و

مدیریت برنامه‌های مشاوره و راهنمایی و بهبود آنها از طریق پاسخگویی، ارزیابی و تحقیق مطرح می‌شود. در سراسر این کتاب، ما ارتقای آگاهی چندفرهنگی خواننده را مدنظر داشته‌ایم. مسائل خاص و علایق فعلی حرفه نیز مطرح شده است.

این کتاب به‌عنوان یک مرجع مقدماتی، به شیوه‌ای نوشته و بازبینی شده است که امیدوارم ضمن فراهم کردن اطلاعات، لذت بخش و خواندنی هم باشد. پیشنهادها، اظهارنظرها و واکنشها مورد استقبال ما خواهد بود.

گیسون و ماریان میشل